

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefánka a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovvej v právnej veci žalobcu: **P. a.s.**, P., S. IČO: X. zastúpený advokátom JUDr. I. J. S. P., proti žalovanému: **S. F.** bytom A. P., miestom podnikania P., S. IČO: X. zastúpený advokátkou JUDr. B. I. advokátkou, P., D. o zaplatenie 120 000 Sk s príslušenstvom, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. júna 2006 č.k. 7 Cob 17/2006-72, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. júna 2006 č.k. 7 Cob 17/2006-72 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd ako súd odvolací rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 16. decembra 2005 č.k. 30 Cb 12/2005-46, ktorým súd prvého stupňa žalobu zamietol v celom rozsahu a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 27 972 Sk z dôvodu nepreukázania skutočného prevzatia zálohy 120 000 Sk s poukazom na neurčitosť a nejasnosť odkazu na prílohy v zmluve o sprostredkovaní, zmenil tak, že uložil

povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 120 000 Sk s 10,92 % úrokom ročne z omeškania od 1.7.2002 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Uznesením zo dňa 4.7.2006 rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania tak, že uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 54 846 Sk na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote troch dní.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že účastníci uzavreli zmluvu o sprostredkovaní, ktorej predmetom bolo zabezpečenie uzavretia zmluvy o dielo a záväzok sprostredkovateľa sa považuje za splnený dňom oznámenia splnenia záväzku a to uzavretím zmluvy o dielo medzi záujemcom a objednávateľom. V článku VII zmluvy o sprostredkovaní si účastníci dohodli províziu, ktorej výška vyplýva z predpokladaného rozpočtového nákladu stavby vo výške 3 %. Zároveň sprostredkovateľ potvrdzuje, že na predmetnú sprostredkovateľskú činnosť prevzal zálohu vo výške 120 000 Sk, ktorá sa podľa zmluvy mala vrátiť alebo odúčtovať k 30.6.2002. Ako vyplynulo z ďalšieho dokazovania vo veci suma 120 000 Sk predstavujúca zálohu na odmenu za sprostredkovanie, pozostávala zo sumy nájomného a pôžičky a prílohami zmluvné strany rozumeli zmluvu o pôžičke zo dňa 9.4.1999 na sumu 50 000 Sk a zo dňa 17.8.1999 na sumu 30 000 Sk a dlh na nájomnom vo výške 40 000 Sk. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že prílohy boli pre zmluvné strany jednoznačné a preto sa mali finančné prostriedky z predchádzajúcich právnych vzťahov započítať na základe dohody zmluvných strán do provízie. Odvolací súd vyhodnotil zmluvu o sprostredkovaní v časti provízie ako platnú zmluvu, dostatočne určitú a zrozumiteľnú, bez pochybností o prevzatí finančných prostriedkov, ktoré boli poukázané ako záloha na províziu a táto záloha na províziu pochádza z predchádzajúcich právnych vzťahov. Ďalej uviedol, že sprostredkovateľ a objednávateľ sa dohodli na podmienkach vrátenia provízie v prípade nesplnenia povinnosti vyplývajúcej zo sprostredkovateľskej zmluvy a tieto boli splnené. V zvyšnej zamietajúcej časti týkajúcej sa úroku z omeškania nad priznaných 10,92 % ročne odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z dôvodu, že v čase uplatnenia žalobou úroku z omeškania sa poskytovali úvery vo výške 9,92 % + 1 %.

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 3 a § 224 ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnému v konaní žalobcovi priznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania spolu 54 846 Sk.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. V podanom dovolaní podľa obsahu dovolania, bez výslovného uvedenia právnu zástupkyňou, dovolací dôvod opiera o ust.

§ 238 ods. 1 O.s.p., keďže bol odvolacím rozsudkom zmenený rozsudok súdu prvého stupňa. V dovolaní namietol, že žalovaný uzavrel zmluvu o sprostredkovaní bez toho, aby prevzal zálohu na odmenu vo výške 120 000 Sk a ku dňu podpisu tejto zmluvy (15.11.2000) nemal voči žalobcovi žiadne iné záväzky. Poukazuje na neexistenciu riadneho účtovného dokladu v zmysle zákona o účtovníctve o existencii záväzku žalovaného v uplatnenej výške. Ďalej namietol, že nešpecifikovaním príloh v texte zmluvy o sprostredkovaní uviedol žalovaného do omylu a text dopísaný pod podpismi v zmluve nepožíva právnu ochranu a vzbudzuje pochybnosti. Namietol započítanie žalobcu neexistujúcich záväzkov žalovaného, keď zmluvou o pôžičke zo dňa 9.4.1999 na 50 000 Sk a zo dňa 17.8.1999 na 30 000 Sk boli žalovanému poskytnuté pôžičky v celkovej výške 80 000 Sk, ale tieto boli zaplatené započítaním z provízie za inú realizovanú akciu, výstavbu obytného súboru K.-sídl. III. P. o čom svedčí prevzatý list s faktúrou dňa 13.12.1999 zástupcom žalobcu a započítanie nebolo žalobcom spochybnené. V časti započítania 40 000 Sk titulom nájomného žalovaný namieta, že toto malo byť vypočítané v správnej výške 31 742 Sk a nie 40 000 Sk a taktiež bolo zaplatené jednostranným započítaním na províziu žalovaného za akciu K.a nie tak ako uvádza žalobca na akciu H., čo preukazuje listom žalovaného prevzatým žalobcom dňa 12.4.1999.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne vyjadril podaním zo dňa 16.4.2007, navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť a uviedol, že podpisom zmluvy o sprostredkovaní žalovaný potvrdil prevzatie zálohy na províziu vo výške 120 000 Sk a toto ustanovenie zmluvy je jednoznačné a neumožňuje iný výklad. Je zrejmé, že záloha je z iných právnych vzťahov a žalovaný si mal možnosť pred podpisom zmluvy túto riadne prečítať, inak sa neplatnosti zmluvy môže dovolávať len ten kto ju nespôsobil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací / § 10a ods. 1 O.s.p./ preskúmal vec podľa ust. § 242 ods 1 O.s.p. a po prejednaní dovolania podľa § 243a ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

Žalobca sa návrhom zo dňa 7.5.2004 domáhal uloženia povinnosti proti žalovanému zaplata sumy 120 000 Sk s príslušenstvom titulom vrátenia zálohy na zaplata odmeny za sprostredkovanie. Základom úspešnosti takéhoto návrhu je preukázanie zaplata zálohy provízie žalobcom a povinnosti túto vrátiť. Súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že žalobca v priebehu konania nepreukázal zaplata zálohy žalovanému a v zmluve uvedený odkaz na predchádzajúce právne vzťahy účastníkov označený ako „(vid' prílohy)“ je neurčitý a nejasný. Z uvedeného dospel k záveru, že v tejto časti, v časti článku VII. bod 2 druhá veta, je zmluva o sprostredkovaní neplatná. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil s tým, že

súd prvého stupňa síce vykonal dostatočné dokazovanie a zistil skutkový stav, avšak z tohto vyvodil nesprávny právny záver. Dospel k záveru, že označené prílohy dostatočne odkazujú na spôsob vyplatenia zálohy na províziu a to započítaním pohľadávok z predchádzajúcich právnych vzťahov medzi účastníkmi a to pôžičky zo dňa 9.4.1999 a 17.8.1999 ako aj zo zmluvy o nájme.

Podľa ust. § 642 Obchod. zák. zmluvou o sprostredkovaní sa sprostredkovateľ zaväzuje, že bude vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal príležitosť uzavrieť určitú zmluvu s treťou osobou, a záujemca sa zaväzuje zaplatiť sprostredkovateľovi odplatu (províziu).

Podľa ust. § 644 Obchod. zák. sprostredkovateľovi vzniká nárok na províziu, ak je uzavretá zmluva, ktorá je predmetom sprostredkovania.

Z obsahu spisu vyplýva, že k uzavretiu zmluvy, ktorá bola predmetom sprostredkovania nedošlo, táto nebola uzavretá, preto zmluva o sprostredkovaní nebola naplnená a zmluva o sprostredkovaní zanikla uplynutím lehoty (30.6.2002 v zmysle zmluvy o sprostredkovaní čl. I bod 2.). Z vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa a to z výpovede štatutárneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 14.9.2005, z obsahu zmluvy o sprostredkovaní, článku VII. bod 2., podľa ktorej sprostredkovateľ - žalovaný potvrdzuje prevzatie zálohy 120 000 Sk za sprostredkovateľskú činnosť s odkazom na prílohy a prílohami sú označené zmluva o pôžičke zo dňa 9.4.1999, zmluva o pôžičke zo dňa 17.8.1999, faktúra za nájom zo dňa 28.2.2000, výpoveď zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 16.12.2005, vyplýva, že žalobca pri podpise zmluvy o sprostredkovaní zo dňa 15.11.2005 nezaplatil žalovanému zálohu na odmenu za sprostredkovanie dohodnutú vo výške 120 000 Sk. Na zálohu za sprostredkovanie žalobca započítal pohľadávky v celkovej výške 120 000 Sk zo zmluvy o pôžičke zo dňa 9.4.1999, zo dňa 17.8.1999 a zo zmluvy o nájme zo dňa 1.1.2000. Žalovaný v priebehu konania namietol, že započítanie sa týkalo pohľadávok neschopných započítania, pretože tieto už boli započítané v rámci právnych vzťahov vzniknutých na projekte K.. Vyplatenie zálohy na odmenu za sprostredkovateľskú činnosť však nepožadoval, zrejme z dôvodu nesplnenia podmienok na jej vyplatenie v zmysle zmluvy o sprostredkovaní, článku VII. bod 2. Rozpor vzniknutý výpoveďami žalobcu a žalovaného týkajúce sa započítania pohľadávok zo zmlúv o pôžičke a zo zmluvy o nájme neodstránil v rámci dokazovania súd prvého stupňa ani odvolací súd a v odôvodnení rozhodnutí sa neprejednaním započítanie ani jeden zo súdov dostatočne nevysporiadal. V prípade súdu prvého stupňa je pochopiteľné, že pokiaľ posúdil zmluvu o sprostredkovaní v časti článku VII. za neplatnú a z tohto dôvodu žalobu zamietol. Dovolací súd po preskúmaní zmluvy o sprostredkovaní, jej formálnych aj obsahových náležitostí posúdil zmluvu ako platne uzavretú zmluvu, z jasne a zrozumiteľne formulovaným obsahom

zodpovedajúcim štandardným vyjadreniam obsahu a predmetu zmluvy, tak ako to uviedol odvolací súd. Dovolací súd sa však nestotožnil z názorom odvolacieho súdu v tom, že vznikol žalobcovi nárok na vrátenie zálohy na odmenu za sprostredkovateľskú činnosť, keď došlo k započítaniu pohľadávok žalobcu zo zmlúv o pôžičke a zo zmluvy o nájme. Tieto právne úkony započítania neboli predmetom dokazovania v žiadnom štádiu konania na prvom a druhom stupni a boli žalovaným namietané, preto odvolací súd na základe vykonaného dokazovania nemohol dospieť k záveru, že k započítaniu došlo (stret pohľadávok schopných započítania). Táto skutočnosť však neviedla k nesprávnemu záveru odvolacieho súdu. Nesprávny bol záver odvolacieho súdu v tom, že pokiaľ záloha na odmenu nebola zaplatená, ako je uvedené vyššie, v konaní zaplatenie zálohy poprel tak žalobca ako aj žalovaný, nemohol vzniknúť nárok, a to právny nárok, na jej vrátenie z titulu poskytnutia zálohy na odmenu. Žalobcovi zrejme vznikli iné nároky z predchádzajúcich nedoriešených právnych vzťahov, ktoré neboli predmetom tohto konania. Iba vyplatenie zálohy na sprostredkovateľskú odmenu zakladá právo žalobcu v zmysle zmluvy o sprostredkovaní na jej vrátenie. Táto podmienka nebola splnená, preto nárok žalobcovi na vrátenie zálohy na odmenu nevznikol a jeho žaloba o zaplatenie 120 000 Sk titulom vrátenia zálohy na odmenu nie je dôvodná.

Dovolací súd z uvedených dôvodov v zmysle ust. § 243b ods. 1, 2 a § 221 ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní odvolací súd opätovne prejedná odvolanie žalobcu a o tomto opätovne rozhodne s prihliadnutím na vyslovený názor dovolacieho súdu v zmysle ust. § 243d ods.1 O.s.p.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodne v zmysle ust. § 243c O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave dňa 27. septembra 2007

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

